

Addasiadau arfaethedig i Gynllun Cyngor Gwynedd 2023-28 (Adolygiad 2024/25)

Allwedd

Gwybodaeth gyda llinell-trwy'r testun sydd i'w dynnu allan

GWYNEDD YFORY - Rhoi'r cychwyn gorau posib mewn bywyd i'n plant a'n pobl ifanc

Adran	Prosiect	Disgrifiad Byr	Sylwadau / Eglurhad	Rhif Tudalen ar y cynllun presennol	Newydd / Diwygio /
Addysg	Moderneiddio adeiladau a'r amgylchedd dysgu	Er gwaethaf buddsoddiad sylweddol dros y degawd diwethaf, mae nifer o adeiladau ysgolion y sir yn dal i fod yn hen ac angen eu moderneiddio. Byddwn yn parhau i wneud gwelliannau i ysgolion ledled y sir, ac yn benodol ardal Bangor, Cricieth a Bontnewydd, byddwn yn cymryd pob cyfle i ymgeisio am gymorth grant i'n galluogi i foderneiddio adeiladau presennol a datblygu adeiladau newydd. ~~Byddwn hefyd yn gorffen ein adolygiad o drefniadau addysg ôl-16 yn Arfon er mwyn sicrhau eu bod yn cynnig y trefniant gorau i ddysgwyr yr ardal.~~	Yng nghyfarfod Cabinet 28 Tachwedd 2023 penderfynwyd i beidio symud ymlaen hefo'r adolygiad o drefniadau addysg ôl-16 yn Arfon.	9	Diwygio
Addysg	Llunio a gweithredu ar gyfeiriad strategol 10 mlynedd ar gyfer addysg yng Ngwynedd	Llunio Strategaeth Addysg 10 mlynedd ar gyfer Gwynedd gan ymgysylltu gyda rhanddeiliaid allweddol ar y blaenoriaethau er sicrhau cyfundrefn addysg wydn, ynghyd â darpariaeth a phrofiadau addysgol o'r radd flaenaf i blant a phobl ifanc y sir		n/a	Newydd

Addysg	Adolygu a gwella'r ystod o ddarpariaethau cynhwysiad yng Ngwynedd.	Mae angen adolygu a gwella'r ystod darpariaethau cynhwysiad sydd ar gael i ddysgwyr gyda anghenion emosiynol, ymddygiadol a chymdeithasol. Mae anghenion y dysgwyr hyn wedi cynyddu, gyda effaith y pandemig i weld yn glir ac yn hirdymor.		n/a	Newydd
Addysg	~~Cinio ysgol am ddim~~	Bydd holl blant ysgolion cynradd y sir yn cael cinio ysgol am ddim, a byddwn yn ystyried os yw'n bosib ymestyn hyn i ddisgyblion uwchradd hefyd. O ganlyniad, bydd angen i ni uwchraddio ein ceginau a'r manau bwyta er mwyn ymdopi gyda'r niferoedd uwch fydd yn cael cinio ysgol.	Mae pob plentyn cynradd yn gallu manteisio ar y cynnig o ginio ysgol am ddim ers Medi 2023, sef blwyddyn o flaen yr amserlen genedlaethol. Trosglwyddo i waith dydd i ddydd y gwasanaeth yng nghyd-destun hyrwyddo ac annog cynifer o deuluoedd a phosib i fanteisio ar y cynnig. Nid oes arweiniad gan Lywodraeth Cymru wedi dod hyd yma ynglŷn ag ymestyn y cynnig i'r ysgolion uwchradd, ac felly nid oes adnoddau ar gael gan yr Adran/Cyngor i ystyried yr uwchradd ar hyn o bryd	8	Diwygio – trosglwyddo i waith dydd i ddydd

GWYNEDD LEWYRCHUS - Cryfhau'r economi a chefnogi trigolion Gwynedd i ennill cyflogau teilwng

Dim newidiadau.

GWYNEDD GLYD - Cefnogi pobl Gwynedd i fyw mewn cartrefi addas a fforddiadwy yn eu cymunedau

Dim newidiadau.

GWYNEDD OFALGAR - Cefnogi trigolion Gwynedd i fyw bywydau llawn a diogel yn ein cymunedau

Adran	Prosiect	Disgrifiad Byr	Sylwadau	Rhif Tudalen ar y cynllun presennol	Newydd / Diwygio
Oedolion	Cefnogaeth Ataliol yn Lleol	<p>Byddwn yn gweithio'n ataliol i gefnogi a diogelu unigolion yn lleol drwy hybu eu llesiant a'u hannog i gyfrannu o fewn eu cymunedau. Ymysg ein cynlluniau mae:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyfrannu at ddatblygiadau iechyd a gofal ym Mangor a Phenygroes. • Ehangu ein rhwydwaith o hybiau cymunedol ar gyfer unigolion ag anableddau dysgu, gan ganolbwyntio i ddechrau ar Ganolfan Dolfeurig, Dolgellau. • Cyhoeddi rhaglen o weithgareddau a chyfleon i unigolion a gofalwyr ar draws y sir. • Sicrhau fod Gwynedd yn sir oed gyfeillgar a bod trigolion o bob oed yn medru cael bywyd da yn eu cymuned leol. • Rhannu gwybodaeth gyda'n cymunedau'n fwy effeithiol a gwella ein dulliau o ymgysylltu wrth ddatblygu'n gwasanaethau. 	Elfennau trawsnewidiol yn y maes Oedolion wedi eu hail-becynnu o fewn y 5 prosiect newydd yr awgrymir isod.	20	Diwygio
Oedolion	Byw'n Annibynnol	Mae anghenion gofal unigolion y sir yn newid ac mae unigolion yn byw'n hirach. Mae angen i ni felly addasu ein gwasanaethau i alluogi bobl i fyw'n annibynnol o fewn eu cymunedau.	Elfennau trawsnewidiol yn y maes Oedolion wedi eu hail-becynnu o fewn y 5 prosiect newydd yr awgrymir isod.	20	Diwygio

		<p>Ymysg ein cynlluniau mae:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ehangu ein darpariaeth gofal 1 ac ysbaid a darparu rhagor o opsiynau llety addas ar gyfer unigolion ag ystod eang o anghenion, megis Tai Gofal Ychwanegol. • Cydweithio ar draws sectorau i sicrhau bod ein gwasanaethau gofal cartref wedi'u teilwra ac ar gael yn brydlon pan fo'u hangen. • Arwain ar Gynllun Gofalwyr ar draws y maes gofal Oedolion a Phlant i gefnogi gwaith amhrisiadwy gofalwyr di-dâl ar draws y sir. • Sicrhau ein bod yn defnyddio teleofal a thechnoleg i'w lawn botensial i hybu annibyniaeth unigolion. • Hwyluso'r broses o dderbyn a darparu gofal drwy daliadau uniongyrchol drwy ystyried dulliau megis Waled Rhithiol. 			
Oedolion	Gofal Arbenigol o Ansawdd	<p>Byddwn yn sicrhau bod gofal priodol ac arbenigol ar gael yn amserol; a hynny ar draws ein holl darpariaethau gofal.</p> <p>Ymysg ein cynlluniau mae:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sicrhau darpariaeth nyrsio a dementia digonol ar draws y sir gan gynnwys datblygu gwllâu nyrsio ar safle Penrhos, Pwllheli. • Sicrhau ein bod yn gweithio ar y cyd gyda'r Bwrdd Iechyd i'n galluogi i gyflawni'r hyn sy'n bwysig i oedolion Gwynedd. 	Elfennau trawsnewidiol yn y maes Oedolion wedi eu hail-becynnu o fewn y 5 prosiect newydd yr awgrymir isod.	20	Diwygio

		<ul style="list-style-type: none"> • Datblygu ein gwasanaethau iechyd meddwl i sicrhau pwyslais digonol ar lesiant unigolion. • Cryfhau ein gallu i gefnogi darparwyr gofal i gynnal gwasanaeth o safon i drigolion Gwynedd. • Cyfrannu at brosiect Cynllunio'r Gweithlu i sicrhau sylw priodol i heriau a chyfleon penodol y maes gofal. • Rhoi trefniadau newydd Diogeliadau Amddiffyn Rhyddid ar waith i warchod hawliau pobl sy'n derbyn gofal yn y sir. 			
Oedolion	Moderneiddio ein hadnoddau gofal i gwrdd ag anghenion y dyfodol	<p>Byddwn yn moderneiddio ein cartrefi gofal, yn diweddarau ein hadnoddau cymunedol ac yn ehangu'r opsiynau llety sydd ar gael i drigolion Gwynedd.</p> <p>Ymysg ein cynlluniau mae:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tai Gofal Ychwanegol - Datblygu dros 100 o unedau newydd ym Mhenyberth, Frondeg (Pwllheli), Canolfan Lleu (Penygroes) a Dolgellau. • Cartrefi Preswyl: <ul style="list-style-type: none"> • Ailddatblygu Plas Gwilym, Penygroes. • Uwchraddio Hafod Mawddach a Cefn Rodyn. • Agor Uned Dementia yng Nghartrefi Bryn Blodau a Plas Hedd. • Cynllunio datblygiadau dementia yn Plas Pengwaith • Agor cartref nyrsio a dementia newydd yn Penyberth 		n/a	Newydd

		<ul style="list-style-type: none"> Tai â Chefnogaeth yn y Gymuned – isafswm o 6 tŷ wedi eu lleoli ar hyd a lled y sir er mwyn cynnig cartrefi gofal addas a diogel. Gwaith comisiynu ar y cyd gyda'r Adran Tai i ddeall y galw am lety gofal yn y dyfodol. 			
Oedolion	Defnyddio mwy ar dechnoleg i wella gallu trigolion Gwynedd i gael mynediad at gefnogaeth a gofal	<p>Byddwn yn galluogi pobl Gwynedd i fyw eu bywyd gorau cyn hired a phosib o fewn eu cymunedau'n lleol. I gyflawni hyn, mae angen iddynt fod â'r wybodaeth sydd ei angen i allu manteisio ar gyfleon cymunedol fyddai'n hyrwyddo eu llesiant, yn ogystal â dulliau hyblyg o drefnu'r gefnogaeth sydd ei angen arnynt.</p> <p>Ymysg ein cynlluniau mae:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mabwysiadu a hyrwyddo system gwybodaeth gymunedol, Dewis Integreiddio system therapi galwedigaethol rithiol, AskSarah, i'n gwefan Datblygu ein defnydd o Ofal Alluogwyd drwy Dechnoleg (TEC) Hyrwyddo defnydd o'r gwasanaeth Teleofal Gwneud defnydd o roboteg i alluogi byw'n annibynnol Datblygu ein system Taliadau Uniongyrchol drwy ddefnyddio waled rithiol 		n/a	Newydd
Oedolion	Cydweithio gyda Gwasanaethau Iechyd i alluogi pobl i fyw eu bywyd gorau yn y gymuned	<p>I sicrhau ein bod yn hyrwyddo llesiant unigolion yn llawn, mae'n hollbwysig ein bod yn medru newid ein diwylliant a sicrhau ein bod yn cydweithio'n effeithiol gyda'r Bwrdd Iechyd i ddarparu gwasanaethau gofal ac iechyd cynhwysfawr i'r dyfodol.</p> <p>Ymysg ein cynlluniau mae:</p>		n/a	Newydd

		<ul style="list-style-type: none"> • Cydleoli timau oedolion gyda nyrsys cymuned a therapyddion iechyd • Datblygu systemau cydweithio fel un tîm o amgylch yr unigolyn drwy system Tîm Adnoddau Cymunedol • Cydweithio i alinio'r Timau Adnoddau Cymunedol i'r Clystyrau Iechyd Cynradd • Datblygu trefniadau cydweithio newydd i'r timau iechyd meddwl cymunedol 			
Oedolion	Datblygu cyfleon hyfforddi a gwaith ar gyfer unigolion sydd angen cefnogaeth	Byddwn yn hyrwyddo cyfleon hyfforddi a gwaith ar gyfer unigolion sydd angen cefnogaeth. Ymysg cynlluniau eraill, byddwn yn gwella'r ddarpariaeth yn ein Canolfannau Dydd Anableddau Dysgu yn Dolfeurig yn Nolgellau a Frondeg, Caernarfon.		n/a	Newydd
Oedolion	Llechen Lan	Byddwn yn paratoi dadansoddiad o ddemograffeg Gwynedd; y galw am wasanaeth; ac arferion gorau gwasanaethau cymdeithasol oedolion er mwyn deall ac amlygu y galw am wasanaeth a'r adnoddau cysylltiedig a fydd eu hangen ar gyfer yr ugain mlynedd nesaf.		n/a	Newydd

GWYNEDD GYMRAEG - Sicrhau ein bod yn rhoi pob cyfle posib i'n trigolion ddefnyddio'r Gymraeg yn y gymuned.

Adran	Prosiect	Disgrifiad Byr	Sylwadau	Rhif Tudalen ar y cynllun presennol	Newydd / Diwygio
Addysg	Adolygu Polisi Iaith Addysg Gwynedd ynghyd â chynnal gwerthusiad o'r Gyfundrefn Drochi er sicrhau bod holl bolisiau a gwasanaethau addysg a ddarperir i blant a phobl ifanc yng Ngwynedd yn gosod sylfaen gadarn i'r Gymraeg	Adolygu Polisi Iaith Addysg Gwynedd ynghyd â chynnal gwerthusiad o'r Gyfundrefn Drochi er sicrhau bod holl bolisiau a gwasanaethau addysg a ddarperir yng Ngwynedd yn gosod sylfaen gadarn i'r Gymraeg, yn cyfrannu at Cymraeg 2050, ac yn adlewyrchu'r newidiadau mwyaf diweddar yn y maes gan Lywodraeth Cymru.		n/a	Newydd

GWYNEDD WERDD - Gwarchod harddwch naturiol y sir, ac ymateb yn gadarnhaol i'r argyfwng newid hinsawdd

Dim newidiadau.

GWYNEDD EFFEITHLON - Rhoi trigolion Gwynedd yn gyntaf gan eu trin yn deg a sicrhau fod y Cyngor yn perfformio'n effeithiol ac effeithlon

Dim newidiadau.